

עדות משלימה של אביהם גו פלאן

השלמת פרטיהם אישים: בשם הבוגרים: לטי וויליאם (רודולסהיים)

מצב בלבביו של המשפחנות מביונוני, ואב נפטר ב-1933 העורות נוספות: בס"ה 7 אחים ואחיות, בתוכם המראינות החמישית. פרט לאחת בולם נפטרו בחירות בשואה, האח הגדול בברגו לבסם עם אישתו ובנו, והאות שם בעלה התנגי בשזרזינשטי עם שתי אחיות ואה. אירן קשור עם המשפחה. האחות הגדולה לא היהת במחנה והאחות את אמריקה לפני פרוץ המלחמה.

מפתח הריתם ב Jeugdfederatie (אגוד הנוער האזורי בהולנד) מגיל 12 הייתה "בוכדרו יאנק", השלהות של המזרחי באמסטרדם, שם גידלתי מעשה. עברה את כל שלבי הגיל וכשבועות לשלב "ג" בגיל 17 - 19 בהיותי מדריכת הצעירים, עבדתי כבבר בהדרה.

מה הנעשה אזחר לבת להבראה ב-1939 לירמודי העברית, התנ"ר והחברה הציונית שהשרה הדופית צדקה להיות נסיכה בארץ. (הבראות להבראה היו בבר ב-1934 עד המצב במשפחה אחריו מות אביו לא אפשר לילוהוציא לפועל את התכנית).

בשנת 1939 היהת בבר בת 24 והבלכת להבראה רך אחורי שכבר סיימה את הסמינר

כמורה

(הבודו (בהולנד) היה קודם למד מקצוע אם כי מקצוע ההוואה לא נחשב אז כמקצועםalar. אולם סיבה נוספת הייתה הימנה המתבוקחת. לא יכולתי לחשב על עלייה לפניה שמחפחה לא השתקמה בלבלית. הייצאה להבראה ביוםים אלה הייתה شيئا גדול, אבל יצאו איז רך אלה שהיו מוכנים לגמרי מבחינה נפשית, שידרשו עברית והוויכוח ב Jeugdfederatie היה "כובחות או איברות". ההבראה היתה בודר איבות, המשותפים ייחידי הסגולה שיעמדו בראש העם ויצאו להבראה. הייתו אז מורה בבית ספר "תיכון תורה" באמסטרדם, שם התלמידים לא היו בתגובה הציונית לאלה התנושה: כל לא הגיעה. אם אחד או שניים ממחנכים יצאו "בוכדרו יאנק" איז הביטח עליהם בשער לא יפה בעל שיריים לאלושה הבודגנית. יש אומנם מהוסיף שם לא היו שרטופים בזמנו זהה, פרט לבתלי הוו אбел למרי היה כספי? כף שם הlecture להבראה והשלמת אותה אחורי שניהם היו חייביים להמתין שניים נוספות עד לעלייה.

מה את יכולת לספר לך על "בוכדרו יאנק" במה חביבים היו בה? כ- 250 תלמידים זו היהת אחת התנועות הגדולות והתosesות. שמע הדשע על ההבראה הספרדיות בתפילה. היו "בוכדרו" תפילות שחרית מנחה ומשריב בשבחות ובחגיגים, בולם במסדרת התנועה, וביחוד ביום חג באו כל החביבים. זאת היהת התנדבות בקהילת, ברבנות אסרו על החביבים להשתתף ואיתו על מי שלם בסמניאר לרבענים לסלקו ממש. להזכיר לך השיר Willen 'de kille' drullen..." (נgrams

לפחות ללבת בסר ונטהר בית הכנסת מאטימותו של המוסד הרבני...), שאמנם בנצח הベル. שרה אורה חזקה לקרה אדר' ישראלי. מנשית נת היגיון חבריו בח'ד מג'אניה וארכות נספנות הקומן ההכשרות בפראנקל (Fränkel) ובבوروוינק (Beverwijk) רוגם חבריהם מארצאות חוץ, אבל הסתנו אז בבר גם בפה הולנדים.

את היה בבורווינק, במחנה חבריהם היו שם ובמה מתוכם היו הולנדים ב-30 חברים בס"ה ולא יותר מ-4-5 הולנדים. בפראנקל אינני זוכרת בדוקה, במדומני בס"ה 15-20 חברים מספר ההולנדים אינני יודעת. אלה היו שני קבוצי השבשה הדתיים, כאשר עם פנווי היהודים מוציאות החוף פונתה בבורווינק כלא Kap (Laag Keppel).

זאת מזה היה חבריהם דתיים בהשראה בודדת² בנות שעבדו במשה ביתן; ויתרו ליין ציריך לעבד במשה בית הולנדי, כדי לשלוט בארץ, היום זה נשמע מצחיק. בניין היו אחדים בעיד בהשלה מCKER, הרי אצל איכרים לא יכולו להיות בגליל בעיות כשרות ושמרות השבת.

מי היה בהגנתה הבח"ד³, אcli דסברג, ברט, דינור, הררי (Harry) אשר היה המדריך שלנו; הוא היה המוביל עם האקרים, תישפ מקומות שבודה בדומה ל מה- Deventer Vereniging.

בדוחר לפני 30 שנה מארת שנותיה הבח"ד הרגדה לירידה למחרת ויתר מזמן אמרה להפרעת. מה תיו תשועתי ואירב הגרב היה גראם בלבבה למשעה לא רק ההגנה, אך הדבר גם בא מבנים מיותר החברים. הייתה קבוצת חברי דתיים קנאים שאמורו, "בשאלוים מחייבים מקבלים את העול". בבורווינק פונתה מוציאות החוף, אנו אישיות היכרי לוסדרדט (Loosdrecht) ומשם החלה רוחה להתחזר עם החברים, (אחרי שנאי הסתתרתי אחורי אוגוסט 1942 ב Leeuwaarden). שם הילכתי ל Laag Keppel, ענדתי שוב את הפלאי הצהוב ורציתי לאכgne אותו גם לדדת למחרת.

אף אחד לא רצה להשתחרר לפניו בוואן⁴ היה רק אוונטייס, אני רק זוכרת את Rivka Jacobs שלמשנה ויחרתי על מקום ב Leeuwaarden על מנת שהיא תוכל להשתחרר שם ואני קיבלתי מקום חדש רבקה וחברה, פומראן, אבי פה אלה אני זוכרת. למשעה תוך ב-30 חברים כאשתטרו יותר מ-4-5, אבל כדי לשאל את רבקה בשנו זו. בכל אופן גורשתי מ-Keppel, לא רצוי לראותי שם, אבל אני מஹוה סבנה". ההנחה לא פעלה שום דבר ולא עודדה בכונו זו.

המצב בפראנקל היה דומה אינני יודעת בעניין זה בדיי שאל את הררי אשר,

אבל – מיר אונט את פועל בענין זה היה אכרי **דסבדען** ואנשימים נווטפים. אבל הם פעלנו רק על דעת עצמן אלא באוריה של הדתים יוצאי פולין והונגריה. אחריבוכן אבדתי את האשר אהם.

כמעטה עבדת את מסורת הכהן – אם בזעדריו לא דעינוני עם העברות לילסבדען?

כו. רביינשטיין דבר בזבוב כקמ' יומת גן.

מה היו ציפיווחים מהגרוטניים בהתחלה, ב-1940 לפני החלטת הגזירות?

אתוך נסיך דודגונה אחת. אחורי ליל הבדולח בא ודם הפליגים הגדול ואני בחברת שובבה בתונשה, השתחפתי במקלחת וזיה היה נורא. אבל עד אז לא הייתה משורבת בפולניה ובצמצם לא ישבתי, מה קורה. כולל החברים הכל הולנדים, איני לא היית עלי דעת שצמץ יוזעמת מה קשוחות או שכך כל אדריך לשנות מהו. ההכרה הזאת זריכת רגע בזעון.

ז. א את כמדת רק מהנשיכתו של החבריה שבעו מגדמיה יתנו רם אז התשובה רחמי, אמרה.

ז.א. מפקחת הגרמנים להולנד בבר חרטה לא זה היה כבר מאוחר יותר. בcliil הפלישה הגרמנית עם חברים ב-Senvel עלי מנת להכין פגש מתדריכים. יצאנו ממש ב-3 בבליה, בשמשנו את המטוויים. אבל בשעהנו קדום את חותם דעת השטונות בקשר לעריכת הבנים לא הובנה שום הסתייגות. "הרי אצנו בחולנד לא יכול לארון שום דבר "ונסונגן" איז מהר מחרוזי Waterlinie his hoeveleien" (כן הבהיר הנדריק).

מה חשבת מיד אחריו הבהירנו? מה שחשבתו שווה יסתדר.

איך השפיעה עליך הטעינה שבאים הראויים של היבשות הרג יתודים שהחabortן

ברבר נרא לבר מוגזם, בפניו של פאנוגה?

אולי אפיקו יותר מזוה. מחרור בר שאותנשטיין האלה לא מוכנים להלחתן. מוקדם מהיר שזה הסוד. אבל אולי זה חלק מהאופי האופתיי שלו. ההוכחה לכך אולי מחייבי שזהו לאמי לפני גידושו. האופי שלי פודם להלחתם ואחריכו לחשב על אפרתינקי בוגריהם.

מה היה חשובות אדריכלי משלוחים לארצות הברית ובבואור וירג'יניה 1941
זהobar שינה את המצב גודל לאדם כדי לחשב מה אני יכול ואו צדריכך
לשנות בורי להציג נצמי, זה גודל לא. דעתני ששליגנו לעלות לאירוע אבל על דברים

באשר גאת ללוודרכט במרץ 1942 הטענה המתילה להחגיה היהת השקט לפוי סדרה
הביבום שהחמיצו ביוליים?

מחשبة שטמיה על בר אשוחר עוד לא הייתה. גם לא ידעת מה מתרחש בלוסדרבסט, כי לא היהתי מדריכה שם אלא רק דירות מעיו נספחן. במובן השותפות בכל מיניו ארושים פנימיים אבל באורחות בלבד.

ז.א. שבקבלת את ההוראה שמשתדרים יתר על כל התניבים

זה הרהה תגבורת האישית לפניו בヨולי בנטהטהילו הגיירוטים הראשוניים

אנר לא זוכרת את זה אפריל, אבל שארתיה פשוטה. יש לציין שהמשמעות מאוחר יותר בזאת מהויזמה שאחריהם לכהן. הייתה תוכז מונחה של הרגנון החולני שמצוירים להם אמורים לך. לעומת כלבון פהה חשוב שיש גם דרך אחרת. בתוך מורה בכלל לא עלה על הדעת למדם שלא יציר לחוך. אנר בטוחה שאליה שהיה להם נסיוו כמו שפחו לפניו את עולם המצויאן.

פשת את אדשטיין ופלידן בברוקינגס לא פקחתי אותו, ורקתי אותו בזאת להתפלל בבית הכנסת. הם עשו רושם מפיחך כמו סובני גטמאן.

זה חשבת על פירוט הגיירוטים. אחריו שverb הוחלת להשתרבן שככלו לעבד קשה אבל שיאיר בחרים.

בשכחתם לאושוויז אמריך מסוך חשבת עדירו. אותן דבבע כפי המכח לאמי בו. אומנם חשבתי שצדר לששות הכל שלא יתפלו אותר, אבל לא חשבתי על השמדה.

או על סבנה פויסט מושע. סבנה אולי בו או אבל לא במידה זאת. אורי המשבבה זו הגייה נרגש שירשטי ברכבת הגירוש עצמה.

אם בו המכח שאלת או היה רק להרגיע את אמר או בטע מוחשבת אמרת לא, מחשבת אמרת. כתבתי אל תדאיג, אני יודעת לעבד, יש לי רק משרא אהיה, להגיט לארא.

אם בו הדבר מדרש עשיית הכל בז' לא להתפע ולא להשלט ואת שאלת מאי טובה. במובן בחת-ברברה היה צדיר להיות משאו מעוז ריק לא לדעת, אפרילו למפרה הזאת של עבודה קאה שם.

תנוו איזה נימוקן המחשבה בחת-ברברה שזה בכלל ואת לא יכול להיות נכוו. אבל מה זו, לא ידעת מובן. יתכן והייתה באו הדקה ואת התנהגת כאילו לא יקרה שם אסוו גודל לאילו רק מתנה נבודה. נכון, שגי הדברים של הסתירות פשילות וההתקפה של האסון שיבול כל קדרות, עלל בשושתח.

בנסיבות של ברוקינגס. מה היה המונחים של המארחים השונאים מכל הסוגים. משפחה אחת קומוניסטים. אחריו סוציאליסטים. שכישית הוניזיסטים בהסתירungan

שלא רצוא לדעת על מנת לא להסתכו. רבעיית הוויה קטולית ורוצחה לוחמיה ראת דתנית. במקום אחת בעלת הבית היהת גרמניה, היו שם 6-7 יהודים בבית, יותר מידי וגם כולם נחפזו לבסוף. כל הסוגים. בעצם לא. רק מהסוגים החשובים.

בדירה בה נחפצת ברוחראם היה קר שדר עם איטה פארגוון אחר, נחפצת ע"י ייגרודהך בנדראה. אבל אין לי יודעת בדרכו. שקיבלי תשובה מזוויפת של עיריה רוחראם דודך. מהחרת אהרת שאותה התקשרו. לאחר שאחד מהഫילים האלה נחפץ גודעה גם בתובתי ברוחראם. עד היום או יוזדים מי היו חברי המחרת אם מצאו את הקשר.

האייש הזה נחפץ ותברחו אותו לדברך בנדראה. היה לו שפם באחת שדרות העיר והבחנתי בדבר שהעסק היה סגור. הוא עבר בנדרא פארגוון לא יהודוי.

נחפצת אז יחד עם עוזר תבראים, עם מיז הנאמן, רחל בורה (בתו של דוד), הרלד סטמן, משה בורה ו עוד 4 חברים גנטפים ארינני זוכת מיר. אני נחפשתי אז בונזריה.

זה חומר אנטיתית ונחלחה אז בבית הסוהר ע"ג רוחוק בתא לא בדרכו. זה קרה ע"ג זה שרצנו לשחרר אותו. איש הקשר נחלחה בסוכו בפובל, ועל שמר זה הבניסו לתאי מרכיבת. אחדריבו הובנסו במרקחה כמה שלי נשים שהביברו את אהרותי שדוממת לי פראד ואמדור זאת. אני אומנם הבחשתי אבל לא לא הושיכו.

שחררו אותן צורהת ע"ז כדי לחשוף אנשיים נספחים **לכשנה לא נצבו אוטר לרעט.** במשא וממש עם הסוכו הכספי נעל אחדרורי נפלט מפני המתוור שלנו שהוא פועל לשחרורה של יהודיה. אחר בר התהיל התשתק של המרגלית בתחום המשער.

אחריו שוחתתת עם כל לוטדרקט, ביצד הגעת לפערילות במחתרת אני בעצמי הבשת רצוני לעזר ולחת את בוחותי באם ימצאו אותו מותיריה. קשה מארוד היה כי להירות פאטייבית בו בומו שהרגתני שוכב בתרום באופו הפשולה.

למי אמרת זאת ומתי זה היה? אמרתי זאת לירוף בערד בתחילת 1943.

אם את יצליח לסייע כי מההו על הנושא? לא הכרתי אותו במאנט, נדמה לי שרואיתו אותו פעם ב-Tolstraat. הוא היה כאמור אכזרי בדירה ברוחראם, בה נחפזנו בולינו. הדירה שמשה למשנה חתנת מעבר לאלה שעמדו בעבר את הכספי דרומה או במלכל צמני לאלה שהיו חסרים מקלט. הוא עמד לעבר לצרפת ולמשנה לא היה לי לא זמו והזמננות לשוחח אותו. הוא היה אדם שקט ומוסנע. זה היה באקטרובר 1943.

מי מושביכם בברית היבשות אישיהם? שושן, מונח, מרים ו-Elly הברתי מלוסדרבטן.

נוסף לאלה Boukje Frouke שאצלם מתחתיו משוחט במחסן מים, Willi ו-Sjoep ופgeschטי את Salome Gerritsen-1 Giel Fryszt. אבל לא היה לי הרבה קתר. גם עם מונח לא. היה נחמד לשוחח אותו אבל הוא שמר על מתקן. בעשיותו עצמה לא היה לי קשר עם כל אלה. הירוי גם מבורגרת מאהרים חוץ מזה הירוי עצמאי יותר והודעתי לו לונדייט, מראוי הכל יזרוי ולעומאות בלבליות כי יזרותי כפונס עצמי בכל מקום. רק ברוטרדם אירגנו זוכרת מי דאג לי לבס', נדמת כי שווילר, הרגשטי שהייתי תא חזור לכא הובבה קתר עם אחריים ואנגי חושת גס שווה היה טוב שבכל אחד רק ידע את תלקו. בשאלנו אותו לגבי הסוחר עם מר היה לי קשר, אז יכולתי להשילד את כל האשמה אל שזו שלא היה בבר בחירום. אז כבר לא היה להם צורך באחרים. מה שלא יזדעים גם לא יובלאים לספר, מה שספר לי סיפק אותו ולא היה לי אוצר לדעת יותה. בסיה הירוי בורגת קפן.

שאלת אי פעם על אפשרות של התנגדות ב Gang או משחה חבלת: לא ידעת מה זה ונשך וכח שבחתי אזו הזרועה בה יובלאים להנגד. אולי הירוי חשבת שgas זו דרך אבל לא עבדרי.

הירוי לך השראה בלהשי על מהר הגומ שמלחמת יבולה להמשך היו ציפיות ושמורות וידיעות ברדיין על פניה אבל למשחה לא היה לי שום מושג. מקומות כל הגומ כחוב אבל לא שבחתי שהגענו יגמור מהר.

הראינו המשלים הזה הוקיימם ביום ה-23.12.1985. בвитה של המראות בירושלמי הרחוב ברכיהו 6, המראיין היה יגאל בנימיו. ראיינו זה בא להשלים את הראיון הקודם שנערך ב-23.8.1955 בירושלמי ע"י עדינה בובבא.

אני מאשרת בחתימת ידי את תוכנם וודעם של הדברים הנ"ל.

שם	הראינו:	חתימתה:	תאריך:
השם:	(<i>Signature</i>)	(<i>Signature</i>)	(<i>Date</i>)

6

על מתקה, בפעילות עצמה לא היה לי קמר עם כל אלה. היתי גם מבוגר יותר מאשר מזו מה הייתה עצמאית יותר והודות להייתה הולנדית, למרדי הלא יהודית ולעכמאות כלכליות כי יכולתי לפרט נצמי בכל מקום. רק בדורותם אינני זורבת מזאג לי כספּן, נדמה לי שווייל. הרשות שהייתה תא לחוד לא הרבה קשור עם אחרים ואני חושת אם זהה היה טוב שבל אחד ר' ~~הנשא~~^{הנשא} את מהנו. פשוטנו אוטו בבית הסופר עם מי היה לי קמר, אז יכולתי ~~הנשא~~^{הנשא} את בל האשמה אל שלא היה בבר בחרים. אז בגד לא היה להם צורך באחרים. מה שלא יודעים גם לא יכולם לספר, מה שסבוך לי סיק אוטו ולא היה לי צורך לדעת יותר. בסיה הירתי בורג קפן.

וחשכת אמי פון על אפשרות כל התוצאות בקשר אוו משאנה חביבך. אולי היית שופטת טעם זו דדר אבסולוטה ולא מתרדי.

הנחה לארה' בלבושו של מושך הומן **המלחמות יבולה** להמשך הגורם ציפיות ומשמעותם בדרישות אכלי פולחנה לא היה לי יותר מוגען. מקודם

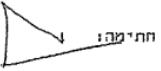
הרבנן המשלים הוציא תקדים ביום 23.12.1985 ש המאורגןת בירוחם הרבנן שופר ב-6. המראיין יאלך נזמיון. דרכו זה בא להשלים את הדרישות שופר ב-23.8.1955 בירוחם ע"ש נזמיון בלבב.

אני מאשרת בחתימת ידי את תוכנה ורוחם של הדברים הנ"ל.

תאריך: 12-2-'86

האם: להפוך לאם חתימה: לאם

תאריך: 3.2.86

המדריאן: יונתן גוטמן

口述

6/8/87 100-87-2A